

مهند رضاور مهدی علدارلو

کارشناس مجمع تحقیقات کاپرتویی و تولیدیزد

شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی



قسمت هشتم

مدیریت بیماری‌های سویا

بیماری‌های برگی



شکل ۱. علامت تاول باکتریایی

علامیم تاول باکتریایی ممکن است با سوختگی باکتریایی شباخت داشته باشد. زخم‌های تیبیک تاول باکتریایی فاقد حاشیه آب گر که در سوختگی باکتریایی متداول است، می‌باشد. همچنین تاول‌های برجسته که که در مرکز زخم‌ها وجود دارد، مختص تاول باکتریایی بوده و در سوختگی باکتریایی وجود ندارد. وجود مرکز برجسته یا تاول در سطح زیرین برگ ممکن است با تاول‌های زنگ سویا اشتباه گرفته شود (شکل ۲). تاول‌های باکتریایی تولید اسپور نمی‌کنند و در آنها ممکن است شکاف‌هایی روی تاول دیده شود ولی تاول‌های زنگ سویا دهانه گرد دارند. هنگام بررسی برگ‌ها در مزرعه ممکن است یک ذره بین دستی با بزرگنمایی بالا جهت تشخیص تاول باکتریایی از زنگ سویا نیاز باشد. شرایط مرطوب یا بارانی

تاول باکتریایی (Bacterial pustule)

باکتری *Xanthomonas axonopodis* pv. *glycines* عامل ایجاد بیماری تاول باکتریایی می‌باشد و در بیشتر مناطق کشت سویا وجود دارد. این بیماری در شرایط آب و هوایی گرم و مرطوب رایج است. باکتری عامل بیماری توسط بذر منتقل می‌شود و یا در بقایای گیاهی زنده می‌ماند. انتشار باکتری از روی بقایای آلوده و یا گیاهان بیمار توسط باران‌های همراه با باد و یا قطرات باران صورت می‌گیرد.

انتشار بیشتر در اثر طوفان باران و تگرگ و یا در طی انجام عملیات زراعی در زمان خیس بودن شاخ و برگ رخ می‌دهد. زخم‌های تاول باکتریایی ابتدا کوچک و سبز روشن است. از به هم پیوستن زخم‌های کوچک، لکه‌های کوچک تا بخش‌های بزرگ از بافت‌های قهوه‌ای رنگ تشکیل می‌شود. وجود باد و باران سبب افتادن این لکه‌های بزرگ شده و ظاهر ناموزونی به برگ می‌دهد. در ابتدا ممکن است مرکز زخم‌ها مقداری برجسته باشد. قسمت مرکزی برجسته (تاول) ممکن است در زخم‌ها مسن تر و یا در زخم‌های موجود در سطح زیرین برگ واضح تر دیده شود (شکل ۱). در ارقام حساس ممکن است تاول‌های برجسته کوچک و به رنگ قهوه‌ای قرمز روی غلاف‌ها دیده شود.

برای تاول باکتریایی مساعد است. وقوع بیماری معمولاً ۷-۵ روز بعد از بارندگی همراه با باد می باشد. درجه حرارت بالا که سبب کند شدن سوختگی باکتریایی می شود، باعث کند شدن تاول باکتریایی نمی شود.

کنترل بیماری:

- بذر عاری از بیماری کشت شود.
- از کشت ارقام حساس در مناطقی که این بیماری اهمیت دارد، خودداری شود.
- حداقل یک سال تناوب در کشت سویا رعایت شود.
- از انجام عملیات زراعی در زمان خیس بودن شاخ و برگ خودداری شود.



شکل ۲. علائم بیماری تاول باکتریایی

منبع:

Sweets, L.E., Wrather, A., Wright, S. 2008. Integrated Pest management: Soybean Diseases. Plant Protection programs, College of Agriculture and natural resources. University of Missouri.